

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România, cu Tabla, . . . 45 lei
6 luni . . . . . 20 .
3 luni . . . . . 10 .
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98 —

S U M A R

— Curs de procedură penală română, de I. Tanoviceanu,
Bibliografie de d-l J. Jonescu-Doll;

— Carierile de piatră din Dobrogea sunt proprietatea Statului, de d-l D. N. Comșa;

JURISPRUDENȚA :

— Casație s. I: *Dimitrie Trângu cu Primăria Constanța* (Art. 29 din reg. de construcțiuni al Orașului Constanța nu poate fi înțeles în sensul că în toate cazurile cel care voește a construi pe un teren ce posedă trebuie să facă mai întâi dovada dreptului său de proprietate, căci o asemenea dispoziție ar fi în contradicție cu principiile relative la avantajele ce conferă posesiunea; că, prin acte relative la proprietate n'a putut înțelege decât acte re-ative la posesie și aceasta numai în cazul când posesiunea celui ce cere autorizația de construcție ar fi contestată.

— Casație s. I: *Primăria București cu I. I. H. Rădulescu* (Obligațiunilor derivând dintr'un quasi-delict nu li se pot aplica disp. art. 1196 C. civil.—Recurentul trebuie să deponă mijloacele de casare lămurit dezvoltate, sub pedeapsă de nulitate în caz de neconformare).

— Curtea cu jurați Putna: *Capitan Ștevcu cu avocatul C. N. Roiu* (Probațiunea actelor simulate față de terțele persoane se poate face prin martori.—Intr'un delict electoral elementul delictului fiind faptul că inculpatul a votat cu știință că n'are cens, iar reclamantul fiind a dovedi însăși simulațiunea actelor cu care alegătorul a fost înscris, această simulațiune nu e elementul constituiv al delictului și deci nu se poate dovedi pe această cale sinceritatea sau nesinceritatea actelor).

— Trib. Fălciu: *Fungenia Costache Băldur cu P. Antonescu* (Pactul comisoriu expres, pentru a-și produce efectele sale juridice imediat și neimpedicat, trebuie ca îndeplinirea obligațiunilor convenite să se desăvârșească potrivit exigențelor riguroase ale actului, adică să nu se întemeze între părți prin îngăduință, modalități străine celor scrise și sancționate).

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de Casație

Casație s. I: No. 1: Proba cu martori.—Admisibilitatea ei spre a se dovedi un delict civil sau un fapt, material. — Art. 1198 și 1191 c. civil; *No. 2:* Achiesare.—Respingerea unui apel ca nesuficient timbrat.—Introducerea unui nou apel timbrat în regulă.—Dacă mai este admisibil recursul contra primei decizii. — Art. 317 din pr. civilă; *No. 3:* Pământ rural.—Certificatele autorităților comunale.—Dacă ele pot face credință decât în privința constatărilor făcute pe baza tablei de improprietăre.

Casație s. II: No. 1: Divort.—Injurii grave.—Cerere de expertiză medicală, că soțul reclamant suferă de neurastenie.—Respingerea ei ca inutilă.—Constatarea injuriilor grave.—Admiterea divortului; *No. 2:* Pământ dat bisericilor sătești, conform legii din 1864.—Inalienabilitatea lor.—Suma rezultată din exproprierea unui asemenea teren.—Neadmisibilitatea urmăririi ei.—Art. 14 l. p. regularea proprietății rurale din 1864; *No. 3:* Ultraj.—Hotărâre condemnatorie.—Arătarea expresiunilor întrebuintate; *No. 4:* Insultă.—Deosebire de calomnie.—Art. 299 al. I codul penal; *No. 5:* Hotărâre condemnatorie dată în lipsa inculpatului.—Comunicarea ei în copie, iar nu în extract.—Art. 183 pr. penală; *No. 6:* Adulter.—Acțiune publică.—Stingerea ei prin renunțarea soțului inocent.—Reconciliare între soți.—Renunțare tacită.—Chestie de fapt.—Art.

270 c. penal; *No. 7:* Hotărâre.—Formalitatea citirei ei în ședință publică.—Neconstatarea ei prin minută nu atrage casarea, dacă s'a constatat prin sentință.—Art. 118 pr. civ.—Daune.—Accident de mașină întâmplat unui minor întrebuintat la punerea ei în mișcare.—Culpa stăpânului mașinei.—Responsabilitatea lui.

Casație s. III: No. 1: Cambii.—Acțiune în restituirea lor.—Lipsă de cauză.—Dovedit.—Contravenție.—Proces-verbal.—Amendă.—Apel la tribunal.—Dacă tribunalul poate micșora amendă.—Soluție negativă.—Art. 38 l. băut. spiritoase; *No. 3:* Taxe succesorale.—Moșie.—Stabilirea taxei asupra întregii întinderi, iar nu numai asupra acelei producătoare de venit, cum e în rolul pentru fonciar.—Pădure.—Evaluarea atât a solului cât și a materialului lemnos.—Valoarea imobilelor nu poate fi inferioară celei din roluri.—Cheltueli de înmormântare.—Limite peste care ele nu pot trece.—Art. 48, 64 lit. f și 65 l. timbrului.

BIBLIOGRAFIE

Curs de procedură penală Română

de

I. TANOVICIANU

Nu sunt de cât câte-va luni, de când tot în coloanle acestei reviste, se anunța aparițiunea în două volume a *Cursului de drept penal*, al savantului profesor al Universității noastre d. I. Tanoviceanu. Azi avem bucuria a anunța lumei juridice aparițiunea în volum și a cursului de procedură penală a aceluiași profesor.

S'a vorbit la timp de volumele de drept penal¹⁾.

Cursul de procedură ce a apărut acum și care completează astfel întreaga materie a dreptului penal, predată de pe înălțimea catedrei universitare de învățat profesor, este o lucrare a cărei valoare echivalează reputația și autoritatea deja câștigată de dânsul în lumea juridică.

În adevăr d. profesor Tanoviceanu — adversar cunoscut al doctrinei clasice și partizan al curentului nou în știința penală — e reputat ca cel mai profund cunoscător al dreptului penal și reprezentantul cel mai autorizat al acestei științe pentru țara noastră; așa că aceste titluri ale autorului, fac ca aparițiunea în volum a cursului său de procedură penală, să constituie un adevărat eveniment juridic, mai ales că umple un gol

¹⁾ Curierul Judiciar No. 26 și 36 din 1912,

simțit în literatura juridică română, în care nu există până azi nici un alt tratat.

Volumul d-lui Tanoviceanu conține și tratează întreaga materie a unui tratat de procedură penală; ceea ce însă caracterizează această lucrare, e claritatea și conciziunea cu care autorul atacă toate cestiunile și bogăția de cunoștințe pe cari ni le furnizează asupra tuturor discuțiilor; apoi la fiecare pagină, are note și trimiteri, așa că cititorul pe lângă materia pur juridică, găsește și considerațiuni sociale, filosofice, istorice etc.

În special, doctrina română—dacă se pot numi astfel articolele reșete, scrise în diverse reviste și timpuri—lucrarea conține tot ce s'a scris; iar o altă calitate prețioasă a lucrării, atât de necesară pentru țara noastră, e aceea consacrată criticii jurisprudenței noastre, cu care de altfel autorul—e cunoscut—se răsbotește de mult chiar în coloanele acestei reviste.

În aceste condițiuni, se înțelege ușor, că o recenzie asupra unei scrieri datorită unei astfel de autorități, e o lucrare dificilă și poate chiar inutilă;—totuși, pentru că lucrarea d-lui Tanoviceanu, conține în afară de materia procedurii penale, propriu zise, și multe observațiuni personale asupra organizării și mersului justiției penale la noi, precum și propuneri de reforme la adresa viitorului legiutor și reformator al codicilor de procedură, cari în adevăr merită să fie reformată, căci a ajuns ca și statuia lui Glaucoș, pe care intemperiiile și valurile mării au făcut-o de nerecunoscut, am crezut necesar să semnalăm aceste părți, mai ales că asupra cător-va din aceste propuneri, nu împărtășesc ideile autorului.

Astfel, autorul după ce expune importanța procedurii penale și ce grea sarcină este administrarea justiției represive, constată că justiția la noi este de o incetinală condamnabilă. Observațiunea o cred numai în parte întemeiată. E drept că pedeapsa nu și poate atinge scopul de a fi exemplară, de cât dacă este dată imediat sau cât mai repede după fapt, dar este tot atât de adevărat că o justiție pripită, și mai ales penală, nu exclude erorile judiciare și cred că numai grație acestei incetinele, — poate datorită firei noastre, — erorile judiciare sunt o plantă rară la noi, fapt care face cinsto justiției române.

În paragraful 16 distinsul nostru profesor, stând în compania lui Garofalo și Tarde, se ridică contra principiului unității de jurisdicțiune penală și civilă, introdusă în Franța după insistența lui Napoleon și de acolo la noi și cere în numele principiului diviziunii muncii și al unei bune justiții represive, separarea justiției penale de cea civilă, pentru a avea judecători speciali, așa după cum era în trecutul nostru judecătoresc, după cum era în Franța și la Romani. E o idee minunată, ca idee; ea a mai fost propusă și altă dată la noi de d. Eug. Donici în calitate de procuror general la Iași în discursul de deschidere din 1887, dar ca reformă, mă îndoiesc dacă ar da rezultatele la cari s'ar putea aștepta autorul, căci gândesc că dreptul în complexitatea lui, și legătura în-

timă dintre diferențele lui părți, nu ar da buni judecători, de cât în acei cari cunosc întreagă această complexitate. De altfel, cred, că ideea pierde și mai mult din valoare față de împrejurarea că azi de la legea d-lui T. Stelian, avem la Casație această specializare, căci este o secție criminală.

Constat cu plăcere că autorul este pentru inamovibilitatea magistraturei și chiar a Ministerului public, considerând legea d-lui T. Stelian din 1909, ca un progres, și aprecierea autorului asupra acestei cestiuni are importanță, fiindcă d-sa exercitând și avocatul a putut aprecia diferența între modul de a se comporta al magistraturei înainte de lege și după lege.

O altă idee nouă o găsim sub No. 62 și urm., autorul cerând—relativ la acțiunea publică—a întinde dreptul de reclamațiune directă, și a l recunoaște și altor persoane, cum ar fi societățile constituite pentru apărarea unor anumite idei, cum d. ex. există în Franța societatea contra pornografiei, și pentru care senatorul Beranger, a propus în Senat, ca societatea să aibă dreptul de a reclama și urmări pe cei ce vor vînde și distribui scrieri sau gravuri obscene. Găseșc că e o idee foarte bună luată din sistemul acuzatoriu, care completează inacțiunea ministerului public. D-l Disescu în proiectul său de modificare, mergea mai departe, căci recunoștea pentru partea vătămată că apelul sau recursul ei să pună în mișcare și acțiunea publică. D-l T. Stelian, prin legea judecătorilor de pace în art. 103 plecând de sigur de la ideea protecțiunii celor mici, de care ministerul public nu se putea ocupa, a întins principiu numai la delictele de competența judecătorului, în care apelul părții civile pune în mișcare și acțiunea publică.

Autorul cere în § 188 desființarea cestiunilor prejudiciale, așa după cum propunea d. Disescu în proiectul său de și după cum s'a făcut în codul italian și german, ele ne mai avînd nici o rațiune de a fi, față de unitatea de jurisdicțiune civilă și penală. E o idee admirabilă, și care ne dovedește că chestiunile prejudiciale atât de discutate nu mai sunt azi de cât... un «simplu prejudiciu» și ca o dovadă mai mult de inutilitatea lor, e că parlamentul francez în legea din 16 Noembrie 1912, relativă la cercetarea paternității, în art. 3, a dat dreptul trib. civil de a «judeca ca corecțional» și a condamna la închisoare și amendă pe cei ce ar face reclamațiuni nefondate și de rea credință.

O altă idee și propunere de care legiutorul să țină seamă, e cea ca judecătorul de instrucțiune să fie scos din rândul oficerului de poliție judiciară, spre a se evita dificultățile de azi între atribuțiunile de urmărire și instrucțiune.

Nu împărtășesc însă ideea autorului, relativă la instituțiunea «*micului parchet*», că nu ar fi potrivită pentru noi și că nu ar trebui introdusă.

Se știe că doi miniștrii de justiție au voit a introduce la noi această instituție, d-l Dissescu și d-l T. Stelian, și autorul ne spune, că consultat fiind, a con-

siliat pe d-l Stelian a părăsi această idee. Cele două considerațiuni ale a torului: că justiția noastră merge rău când e lăsată să meargă încet, ce ar fi când va fi să meargă repede? și că infrațiunile pentru care creată în Franța nu ar fi la noi, le cred eu totul nefondate. Ca fost procuror și judecător de instrucțiune, pot afirma că autorul se înșală. Dacă autorul va merge la Parchetul de Ilfov, se va convinge că avem delictе po trivite instituțiunii și va vedea că pe fiecare zi sunt, cel puțin 2—3 inculpați, prinși în flagrant delict, și faptul mărturisit și pentru care nici un fel de instrucțiune sau cercetare nu mai e necesară sau posibilă, și cari într-o bună organizare de justiție ar trebui judecați imediat sau a doua zi; ori, cu organizarea de azi nu se poate, și acești oameni stau în prevenție săp-tămâni întregi pentru a aștepta ziua de judecată și aceasta pentru a satisface încetinea procedura, nu a justiției, căci trebuie să urmeze filiera instrucțiunii. Am profunđa convingere că e o instituțiune absolut necesară și cari ar trebui introdusă la noi însă combinată și cu principiile noi pentru protecțiunea minorilor și a judecării lor.

Relativ la importanta chestiune a organizării facerei instrucțiunii, dacă trebuie menținut principiul inchi-sitorial al instrucțiunii secrete sau din contră e bine să se admită principiul instrucțiunii contradictorii și în prezența sau asistenței avocatului inculpatului, autorul în § 378 și urm. se ridică contra acestui principiu al instrucțiunii cu avocat și găsește că are dreptate, căci aceasta nu face decât să compromită toate afacerile, ceea ce are ca rezultat slăbirea represiunii, și desarmarea societății. De altfel modificările sau inovațiunile introduse în Franța la 1897 și la noi în parte prin legea din 1902, am dovedit pe deplin că sunt măsuri nedemocratice, fiindcă nu folosesc decât inculpaților sau preveniților avuți, iar pot să-și plătească avocat, pe când pentru masa cea mare a preveniților aceste texte sunt literă moartă.

În Franța glasuri autorizate—avocați și magistrați—s-au ridicat contra.

D-l Tanoviceanu, dintr'un frumos sentiment democratic și egalitar, propune, și aci stau alături cu d-sa, că dacă e vorba de menținerea și admiterea principiului ca avocatul să asiste la instrucțiune, apoi avocatul părții trebuie înlăturat, să fie însă înlocuit, cu un avocat funcționar public, care ca și procurorul care acuză, tot așa în mod egal și desinteresat să-i apere pe toți, iar nu ca azi când de cei mulți nu se interesează nimeni, iar cei ce pot plăti sunt asistați și apărați de frunțașii baroului.

Tot de aceleași sentimente, egalitare și democratice, autorul este pentru închisoarea preventivă, pentru a cărei atenuare propune însă cele două măsuri cunoscute: a) o despăgubire pentru cei deținuți și dovediți în urmă nevinovați și b) pentru cei culpabili, timpul prevenției să li se scadă din pedeapsă, așa după cum este în alte țări.

O parte însă cu totul interesantă a lucrării d-lui

Tanoviceanu, este asupra problemei, continuu de actualitate, a menținerii juraților. Autorul e un cunoscut adversar al instituțiunii juraților și a reușit a prezenta chestiunea astfel, că oricine va citi, va rămâne cu convingerea că are dreptate. Sunt pagini scrise după mult studiu și cu o profundă convingere.

Subsemnatul, deși partizan convins al instituțiunii juraților,*) lucrarea d-lui Tanoviceanu mi-a sdruncinat credința și m-a lăsat pe gânduri. Nu e scriitor, nu e enuțetător, filosof sau juriconsult—strein și român—cari să nu fie pus la contribuțiune—asa că se prea poate că scrierea d lui Tanoviceanu, să fie începutul sfârșitului acestei instituțiunii.

În fine, autorul examinează chestiunea lucrului judecat în penal și influența lui asupra civilului și vice-versa, cu care ocaziune autorul discută pe larg, foarte pe larg, controversa dacă instanțele corecționale și polițienesti pot condamna la daune interese, către partea civilă, în caz de achitare. Autorul critică jurisprudența Curței de casațiune care admite negativă și susține, într-o argumentațiune de câteva pagini, că instanțele corecționale pot condamna la daune în caz de achitare.

E o chestiune asupra căreia nu împărțasesc vederile autorului și cred că înalta Curte are dreptate. Controversa e datorită după noi, mai mult confuziunii ce instanțele judecătorești fac între cazurile de absolvire și achitare. Ar rămâne de văzut dacă în cazurile speciale ale cauzelor de neresponsabilitate (minoritate și nebunie) și al scuzelor absolutorii (art. 53, 92, 116, 122, 197, 282, 307 și 329 c. penal), trebuie pronunțată absolvirea sau achitarea.

În total lucrarea d-lui profesor Tanoviceanu, se vede că e rezultatul unor întinse cunoștințe asupra materiei și mai ales al experienței—o experiență de 20 ani, după cum autorul o afirmă singur în prefață—și cum experiența e o școală înaltă în cari lecțiunile costă scump, ea poate fi de mult folos pentru toată lumea juridică, avocați, magistrați și oricine îl interesează chestiile de drept.

J. JONESCU-DOLJ

Carierele de piatră din Dobrogea sunt proprietatea Statului

În art. 107 din legea otomană, privitoare la proprietatea în Dobrogea, se spune: pe lângă mine, diferitele cariere de piatră descoperite în pământurile *mirie*, posedate de ori-cine, sunt proprietatea statului ¹⁾.

*) Vezi ziarul «Adevărul» din 4 Ianuarie 1907.

1) Colecția Bujoreanu, T. III, pag. 500.

În art. 11 din legea asupra administrației Dobrogei din 1880 se spune:

«În așteptarea unei legi a proprietății imobiliare în Dobrogea, se aplică legea otomană».

Art. 16 al. c al legii asupra proprietății imobiliare din Dobrogea spune: «toate minele sunt proprietatea statului». Acest art. s'a făcut fiind-că în Dobrogea mai toate proprietățile rurale erau *mirie*. (Vezi Proprietatea fonciară în Dobrogea după legile otomane, de G. Filitis, 1881).

Altminteri nu s'ar fi putut declara minele proprietatea statului, fiind-că după legea otomană numai minele din pământurile *mirie* erau proprietatea statului. Cuvântul mine, din această lege, se aplică și la cariere: 1) fiind-că acest cuvânt e generic, el cuprinde toate terenurile unde se găsește minereuri, fie că aceste minereuri ar fi cuprinzând aur, argint, aramă, fier, etc., fie că ele ar fi cuprinzând piatră, pucioasă, sare, etc.; 2) în art. 107 din legea turcească toate acestea sunt puse la-o-altă ca proprietate a statului și statul românesc, urmașul statului turcesc, nu avea nici o rațiune ca să renunțe gratuit la dreptul lui de proprietate asupra carierelor; 3) aceeași rațiune care e pentru ca minele să fie proprietatea statului e și pentru cariere și anume că statul românesc e succesorul statului turcesc în ce privește fostul lui domeniu privat din Dobrogea. Legea minelor din 1895] deosebește minele de cariere. Mai mult, prin art. 71 declară: «Carierele sunt proprietatea stăpânului suprafeței», iar art. 101 spune, că toate dispozițiunile din această lege sunt aplicabile și în Dobrogea.

Totuși noi credem că intenția legiuitorului n'a fost ca să declare carierele din Dobrogea proprietatea proprietarului suprafeței, pentru următoarele motive:

a) Nu e admisibil ca statul să renunțe gratuit la domeniul său privat, în care intră și carierele din Dobrogea. În ce privește posesorii pământurilor *mirie* din Dobrogea, el i-a considerat ca un fel de embaticari și le-a cerut o despăgubire mică pentru ca să devie proprietari absoluți ai suprafeței. Ca să-i facă proprietari și a-i subsolului ar fi trebuit să se spună expres și să se ceară o despăgubire deosebită. Dacă se ia desbaterile parlamentare privitoare la aceste improprietări și lucrările privitoare la despăgubiri se va vedea că nimeni nu s'a ocupat să ceară acestor posesori despăgubiri și pentru subsol;

b) În legea minelor, în ultima ei fază, reese evident din desbateri și din toată economia legii, că intenția legiuitorului nu a fost să rezolve o chestie de proprietate, ci numai să ia măsurile generale de poliție pentru ca să evite accidentele

în exploatarea minelor și să facă asigurări pentru lucrători. El a mai voit să ia măsuri într'un interes general de ordine publică economică, ca minele noastre să nu rămâne neexploatate.

Din art. 7 din legea minelor se vede că dreptul de exploatare al minelor e «un drept imobiliar «transmisibil ca ori ce alt bun, susceptibil de «hipotecă și privilegiu și distinct de proprietatea «suprafeței».

El însă nu e nici proprietatea statului, nici proprietatea ori-cărei alte persoane care ar fi obținut concesiunea în afară de proprietar. Art. 5 arată că dacă proprietarul nu face singur exploatarea, în urma invitației statului, o poate face statul ori singur, ori printr'un concesionar. Însă dacă proprietarul face singur și explorarea și exploatarea, statul nu are alt amestec de cât să-și perieceapă impozitul de 1% din produsul brut și să supravegheze ca să se respecte măsurile prevăzute în legea minelor.

Din aceasta se vede ușor că statul se prezintă numai ca putere publică, încasându-și impozitele și luând măsuri de poliție, el nu-și însușește proprietatea privată a nimănui.

Dacă chiar pentru proprietar trebuie un decret regal de concesiune pentru exploatarea minei, aceasta este numai ca o garanție că se vor respecta toate măsurile de siguranță impuse de legea minelor.

Când concesiia nu se dă proprietarului, probă evidentă că nu îi ia nimeni proprietatea e art. 55 în care se vede că după ce se plătește proprietarului pentru suprafață o arendă îndoită și o despăgubire de o îndoită valoare a pământului care s'ar deteriora prin săpături, îi se mai dă și o redevență de 5% din produsul brut al minei. Aceasta înseamnă că el rămâne proprietarul minei, fiind-că dacă i s'a plătit tot ce i se cuvenea pentru suprafață, această redevență nu mai poate reprezenta alt-ceva de cât renta proprietății minei. Și așa de adevărat e această în cât acolo unde statul este proprietarul minei, ca în Dobrogea, proprietarul suprafeței nu mai are drept la redevență (art. 99).

Din toate acestea tragem următoarea concluzie: în legea minelor, legiuitorul nu schimbă cât de puțin dreptul de proprietate stabilit prin codul civil sau legile anterioare. În România proprietarul suprafeței rămâne și proprietarul subsolului, iar în Dobrogea statul rămâne proprietarul subsolului. Nu se face altelea prin această lege decât se stabilește în dauna proprietarului minei și în interesul general o servitute legală. Statul nu ia proprietatea minei dela proprietarul anterior, nici pentru dânsul nici pentru vreun alt concesionar. I se știrbește

numai proprietarului dreptul său absolut de a uza, de a percepe fructele și de a abuza de lucrul lui.

Când, prin urmare, în art. 101 se spune că dispozițiunile din legea minelor se aplică și în Dobrogea, nu poate fi vorba decât de dispozițiunile de poliție și de ordine publică din legea minelor, iar nu de dispozițiuni privitoare la proprietatea minelor, fiindcă legiuitorul minelor nu se preocupă cătuși de puțin de a schimba dreptul de proprietate stabilit de legile anterioare. Art. 98 și 99 sunt inutile, fiindcă e evident că dacă statul e proprietarul minelor din Dobrogea el va lua renta minei adică 5% din beneficiul brut. Inșă acest art. inutil dă naștere la discuții fiindcă s'a uitat să se spună în el că statul e și proprietarul carierei. Din această inadvertență inșă nu rezultă că statul și-ar fi pierdut dreptul său necontestat de proprietar al carierelor din Dobrogea. De asemenea art. 71 e inutil: statul nu avea a spune că rămân proprietatea stăpânului suprafeței carierele, fiindcă el nu se ocupă în legea minelor de a schimba proprietatea stabilită conf. legilor anterioare. Acest articol a rămas din greșeală. În primul proiect, copiat după cel francez, sau în legea franceză, după care s'a copiat acest articol, cu nepricepere, nepunându-se în concordanță cu toată economia legii noastre, avea rost. Acolo se declara minele în afară de cariere, proprietatea statului. Dar la noi ce nevoie era de excepție când carierele rămân ea și minele în dreptul comun, adică sunt proprietatea stăpânului suprafeței? Dacă acest art. e pus degeaba și nu se potrivește cu toată economia legii, el trebuie considerat ca și cum nu ar exista. Atunci inșă dispare toată baza celor cari susțin că în Dobrogea carierele sunt proprietatea stăpânului suprafeței. Ei susțin aceasta pe motiv că toate dispozițiunile din legea minelor, aplicându-se Dobrogei, se aplică implicit și acest articol. Or, acest articol neavând ființă, toată argumentația lor cade. Intenția legiuitorului nu a putut fi decât aceea că la cariere ca și la petrol să se lase proprietarului lor libera dispozițiune a minei fără a mai fi servitutea legală care e la celelalte mine. Inșă, pe când la petrol se exprimă corect în art. 65, la cariere se exprimă incorect.

De altminteri, chiar pentru a-și exprima această intenție, nu avea de loc nevoie de art. 71, fiindcă el despărțise minele de cariere, nu aplicase servitutea legală decât minelor, așa că dela sine carierele rămăneau în dreptul comun la libera dispoziție a proprietarilor lor, conform legilor anterioare, pe câtă vreme la petrol era nevoie să spună că se exceptează dela servitutea legală pe care

o aplicase la toate minele propriu zise, în cari intra și petrolul.

Iată la ce ne duce sistemul nostru de a face legile.

Se copiază o lege al cărui principiu era că mina e proprietatea statului, se revine la respectarea dreptului de proprietate conform legilor anterioare la noi. Inșă se uită să se pună în concordanță dispozițiunile din proiectul de lege bazat pe principiul minei, proprietatea statului, cu noul principiu.

Dațoria interpretului este ea atunci când legiuitorul a greșit în redacția unor texte sau a pus din inadvertență texte inutile, să corejeze legea prin interpretare, în sensul intenției legiuitorului cu privire la economia ei generală.

D. N. COMȘA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 3 Octombrie 1912

Președinția d-lui C. R. MANOLESCU președinte

Dimitrie Trăngu cu Primăria Constanța

Autorizație de construcțiuni. — Dacă odată cu cererea de autorizare cel ce cere e obligat a depune și actele de proprietate — Regulamentul de construcțiuni al orașului Constanța. — Art. 29 din acel regulament.

Cel ce posedă un teren are dreptul să facă orice act de stăpânire și să ridice orice construcțiuni pe el, fără a fi obligat să facă mai întâi dovada dreptului său de proprietate asupra lui, dovadă ce nu e dator să o facă decât în cazul când pierzând posesiunea, ar fi silit să intente o acțiune în revendicare.

Prin urmare, art. 29 din regulamentul de construcțiuni al orașului Constanța nu poate fi înțeles în sensul că în toate cazurile cel care voește a construi pe un teren ce posedă, trebuie să facă mai întâi dovada dreptului său de proprietate, căci o asemenea dispoziție ar fi în contradicție cu principiile relative la avantajele ce conferă posesiunea; că, prin acte relative la răpprietate, n'a putut înțelege decât acte relative la posesie, și aceasta numai în cazul când posesiunea celui ce cere autorizația de construcție ar fi contestată*).

Deciziunea 671/912.— Casată, după recursul făcut de Dimitrie Trăngu, decizia Curței de apel din Galați s. II 26/911, dată în proces cu Primăria Constanța.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier J. N. Stambulescu;

Pe d-l avocat C. G. Disescu în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Gherghel, în combateri

Deliberând

Asupra motivului I de casare astfel formulat:

I «Art. 29 al. 1 din regulamentul de construcții este ilegal.

*) Acest rezumat a fost publicat în No 82/912, pag. 970.

Conform art. 41 și 99 din legea de la 31 Iulie 1894 pentru organizarea comunelor urbane, consiliile comunale pot face regulamente de administrație privitoare la construirea și locuirea proprietăților particulare, asemenea regulamente menite a conține dispozițiuni de igienă și salubritate sau solidaritate a construcțiilor nu pot stabili drept de proprietate, care urmează a fi regulate conform dreptului comun. Primăria neputând cu ocazia autorizărilor de dat pentru construcțiuni să discute titlurile de proprietate ale petiționarului, obligațiunea impusă prin art. 29 din regulamentul pentru construcțiuni al Comunei Constanța de a se alătura actele de proprietate trebuie socotită ca întrecând atribuțiunile Consiliului Comunal și ca nefiind conformă cu legea pentru oaganizarea comunelor urbane. Puterea judecătorească fiind investită cu dreptul de a cerceta legalitatea regulamentelor, rău Curtea de apel care și ea recunoaște că este ținută a examina legalitatea actului, a admis că cererea mea de autorizare neîndeplinind condițiunile cerute de art. 29 din acest regulament, bine a fost respinsă de Primăria Constanța.

Având în vedere decizia supusă recursului din care rezultă că recurentul D. Trăngu a chemat în judecată Primăria orașului Constanța cerând 100 lei daune pe fie-care zi de întârziere pentru refuzul primarului de a-i da autorizațiunea de a construi pe un teren al său și motivat pe faptul că terenul este supus exproprierii; că Curtea de apel din Galați adoptând modul de apărare al Primăriei, a respins această acțiune pe motiv că art. 51 din l. pentru organizarea comunelor urbane prevede că primarul dă autorizațiile necesare pentru construcții conformându-se regulamentelor în vigoare; că regulamentul de construcții al orașului Constanța aprobat prin decretul regal No 3653/98 și publicat în Monitorul Oficial cuprinde la art. 29 obligațiunea pentru cel ce voește a construi să producă, pe lângă planuri și titlul său de proprietate asupra terenului; că recurentul neproducând acest act, cu drept cuvânt primarul i-a refuzat autorizațiunea;

Având în vedere că recurentul a susținut înaintea Curții între alte mijloace de apărare că dispozițiunea art. 29 din regulamentul de construcții este ilegală, de oare ce nu intră în atribuțiunile Consiliului Comunal să examineze validitatea titlurilor de proprietate ci numai chestiile relative la igienă, solidaritatea și salubritatea construcțiilor;

Considerând că în virtutea principiului inviolabilității dreptului de proprietate ori-ce proprietar are dreptul de a se bucura și a dispune de bunul său în mod absolut și exclusiv în limitele determinate de legi; că dacă, prin excepție la acest principiu și la regula după care nimeni nu poate fi mărginit în exercițiul dreptului său de proprietate s'au adus restricțiuni exercițiului acestui drept cu privire la igiena și salubritatea construcțiilor, aceste restricțiuni nu trebuiesc să depășească nici scopul nici limitele legii care le-a creat;

Considerând că cel ce posedă nu teren are dreptul să facă ori ce act de stăpânire și prin urmare să ridice ori-ce construcțiuni pe acel teren, fără a fi obligat să facă mai întâi dovada dreptului său de proprietate asupra lui, dovadă pe care nu este dator să o facă de cât în cazul când perzând posesiunea ar fi silit să intente o acțiune în revendicare;

Că art. 29 din regulamentul menționat mai sus nu poate fi înțeles în sensul că în toate cazurile cel care voește a construi pe un teren ce posedă trebuie să facă mai întâi dovada actului său de proprietate, căci o asemenea dispozițiune ar fi în contradicțiune cu principiile relative la avantajile ce conferă posesiunea;

Că prin art. 29 regulamentul comunal n'a putut să ceară ca tot-deauna obligatorii de cât planurile pe cari le enumeră și cari sunt necesari comunei atât pentru a cunoaște în mod precis terenul pe care se cere a se

ridica construcțiuni cât și pentru a examina dacă construcțiunea va îndeplini toate condițiunile de igienă și de salubritate;

Că prin «acte relative la proprietate» n'a putut înțelege de cât acte relative la posesiune și chiar pe acelea numai în cazul când posesiunea celui ce cere autorizațiunea de a construi ar fi contestată;

Că a da alt sens acestei dispozițiuni din regulament, și a decide cum face Curtea de apel, că primarul ar fi neapărat ținut în toate cazurile să se convingă mai înainte de a permite construcțiunea dacă cel ce solicită autorizațiunea este adevăratul proprietar, ar fi nu numai a aduce o atingere exercițiului dreptului de proprietate dar a face chiar imposibil acest exercițiu în cazul în care cel ce solicită autorizațiunea n'ar avea titluri scrise de proprietate de și ar fi dobândit fie prin acte perdue fie prin prescripție și de și ar fi în ori ce caz în drept să se bucure de toate avantajile ce legea acordă posesiunei;

Considerând prin urmare că Curtea de apel judecând că recurentul nu s'a conformat art. 29 din regulamentul de aliniere de a prezenta odată cu cererea și titlul de proprietate al terenului pentru a obține autorizațiunea de construcțiune a dat o greșită interpretare acestui articol violând și principiile de drept arătate mai sus; așa că motivul l de casare se găsește întemeiat;

Că admiterea acestui motiv face fără interes discuțiunea celor lalte;

Pentru aceste motive Curtea casează, etc;

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 5 Octombrie 1912

Președinția d-lui C. R. MANOLESCU, președinte

Primăria București cu I. I. H. liad: Rădulescu.

Acțiuni. — Acțiuni de daune intentate între aceleas persoane. — Obligațiunea reclamantului a le întruni într'una singură. — Obligațiuni derivând dintr'un quasi delict. — Dacă li se poate aplica dispoziția art. 1196 c. civ.

Motive de casare. — Nedepunerea lor lămurit desvoltate. Neșinerea lor în seamă Art. 42 și 43 legea C de casație

1. Dispozițiunea din art. 1196 c. civ. a fost creată de legiuitor pentru ca nu prin divizarea acțiunilor să se facă posibilă proba cu martori în toate cazurile, eludându-se cu modul acesta dispozițiunile art. 1191 din c. civil; că pentru acest scop numai, legea obligă pe reclamant să intrunească toate cererile într'una singură sub pedeapsă de a nu fi primită mai în urmă;

2. Aplicațiunea art. 1196 c. civ. nu și are loc în obligațiunile derivând dintr'un quasi-delict, deoarece în aceste obligațiuni proba cu martori este admisibilă până la ori-ce valoare, și nu poate fi teamă că reclamantul ar eluda dispozițiunile art. 1191 c. civil, prin divizarea acțiunilor sau cererilor;

3. După art. 42 și 43 legea Curței de casație, odată cu cererea în casație, sau cel mai târziu două luni dela primirea recursului, recurentul trebuie să depună mijloacele de casare lămurit desvoltate, sub pedeapsă de nulitate în caz de neconformare.

Ast-fel, din momentul că prin motive nu se lămuresc punctele pe cari instanța de fond le-a admis, Curtea de casație nu poate intra în cercetarea lor *).

Deciziunea No. 681/912. — Respins recursul

*) Acest rezumat a fost publicat în No 8/912, pag. 917

făcut de Primăria Comunei București contra deciziei Curții de apel din București s I No.80/912, dată în proces cu I. I. Heliade Rădulescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V Râmniceanu;

Pe d-nii avocați Nicolau și Barbu Delavrancea în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C Xeni în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare, ast-fel formulot:

«Violarea art. 1196 c civ. prin faptul că reclamantul în acțiunea sa dela 1915 nu a cerut toate capetele de cerere ce se puteau formula atunci așa că nu ar mai avea dreptul să le reclame la 1919 neavând act scris»

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că intimatul I. I. Heliade Rădulescu a făcut acțiune în daune Primăriei orașului București pentru faptul că:

1) În anii 1903 și 1904 Primăria a închis circulația publică pe șoseaua Pantelimon în fața grădinei. He iade, în timpul bălăcului Moșilor și a amenințat pe chiriași, cauzându-i daune de 25000 lei;

2) Că în anul 1908 a împiedicat pe chiriașii grădinei nu numai să nu-și facă comerțul dar să facă ori ce instalațiuni necesare comerțului lor, cauzându-i alte daune de 25'000 lei;

3) Că a pavat strada Heliade pe o lărgime numai de 7 m. în loc de 18 m. cât este lărgimea străzii și a înălțat nivelul acestei străde cu un metru d'asupra nivelului grădinei, fapt care a produs deprecierea terenului grădinei din cauză că nu mai avea nici o eșire și a rămas supus inundațiilor, ceiace i-a cauzat daune de 500.00 lei; și a cerut ca Primăria să fie condamnată la plata acestor daune cu dobânzile lor legale;

Că, Curtea de apel din București a admis ca întemeiate toate capetele de cerere și a condamnat Primăria orașului București să plătească intimatului suma de 51672 lei ca daune, cu dobânda lor legală de la data întemțării acțiunii până la achitare;

Având în vedere că se constată că în anul 1915 I. I. Heliade Rădulescu a mai făcut o acțiune în daune contra Primăriei pentru faptul pavării și ridicării nivelului străzii Eliade prevăzut la No 3, de mai sus, al acțiunii de față; că această acțiune fiind perimată după cererea Primăriei, I. I. Heliade Rădulescu a făcut în 1909 acțiunea de față în care, pe lângă capul de daune din acțiunea perimată, a mai cerut și capetele de daune dela No 1 și 2 din acțiune;

Considerând că Primăria susține prin acest motiv de casare că Curtea de apel a violat art. 1196 c civ când a admis capetele de cerere neprevăzute în prima acțiune, de oare-ce aceste cereri nu au fost formulate în prima acțiune și reclamantul n'a produs un act scris pentru dovedirea lor, cum prescrie articolul menționat mai sus;

Considerând că dispozițiunea din art 1196 c civ a fost creată de legiuitor pentru ca nu prin divizarea acțiunilor să se tacă posibilă proba cu martori în toate cazurile, eludându-se cu modul acesta dispozițiunile art 1191 c. civ.; că în acest scop numai, legea obligă pe reclamant să înfrunească toate cererile înt. una singură sub pedeapsă de a nu fi primite mai în urmă; că aplicațiunea art 1196 c. civ. nu și are loc în obligațiunile derivând dintr'un quasi-delicț - cum este în speță - de oare-ce în aceste obligațiuni proba cu martori este admisibilă până la ori-ce valoare și nu poate fi teamă că reclamantul ar eluda dispozițiunile art 1191 c. civ. prin divizarea acțiunilor sau cererilor sale;

Că, așa fiind, nu poate fi vorba de violarea dispozițiilor art. 1196 c. civ. și motivul de casare este ne-ntemeiat,

Asupra motivului de casare întemeiat pe:

«Violare de lege cu privire la procentele ce se acordă intimatului».

Având în vedere că intimatul a cerut Curții de apel admiterea acțiunii în daune împreună cu dobânzile legale ale acestor daune de la data întemțării acțiunii până la achitare;

Considerând că se constată că Primăria nu a făcut nici o opozițiune la acordarea acestor dobânzi înaintea Curții de apel și prin urmare nu mai poate face nici o obiecțiune în ce privește admiterea lor înaintea acestei înalte Curții;

Asupra motivelor de casare:

«Exces de putere, căci Curtea de apel acordă capete de cerere ce nu au fost formulate la prima instanță».

«Omsiune esențială și nemolțivare cu privire la plus valuta invocată de Primărie».

Având în vedere că potrivit art 42 și 43 l C de casație odată cu cererea în casațiune sau cel mai târziu cu două luni de la înregistrarea recursului, recurentul va depune la grefa Curții de casațiune m jloacele de casare lămurit dezvoltate sub pedeapsă de nulitate în caz de neconformare;

Că aceste două motive de casare nu lămuresc care sunt capetele de cerere pe care Curtea de apel le a admis deși n'au fost formulate la prima instanță și nici care este omisiunea esențială făcută de Curtea de apel cu privire la plus valuta invocată de Primărie; că, prin urmare, această înaltă Curte nu poate să intre în cercetarea lor;

Considerând că Primăria prin reprezentantul său a declarat în instanță că retrace cele-l-alte motive de casare ce a formulat prin memoriul depus în ziua de 25 Iunie 1912;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

Curtea cu jurați din districtul Patna

Audiența dela 6 Octombrie 1911

Președenția d-lui N DU MITRESCU, președinte

Deciziunea nr 11/11 No. 30

Cap în Sfetcu cu avocatul G. N. Ro'u

Acte simulate - Probațiunea lor. - Admisibilitatea probei cu martori - Delict electoral - Elementul constitutiv al delictului - Știința alegătorului și a votat neavând eens - Cererea reclamațiilor de a dovezi simulațiunea actelor de înscriere în liste - Dacă se poate face această dovadă la instanța care judecă delictul electoral.

1. Probațiunea actelor simulate față de terțiile persoane se poate face cu martori, de oarece ele neoperând la facerea actului, nu a avut posibilitatea de a-și procura acte scrise.

2. De și este adevărat că julecăturul fondului este și julecătorul excepțiunii, și că civilul nu suspendă penalul de cât în anumite cazuri prevăzute de lege, aceste prin ipși nu pot fi însă adevărate de cât în cazul când chestiunea de care depinde existența sau neexistența delictului ar fi un element constitutiv al delictului, în caz contrariu, ea fiind o acțiune prejudicială, nu se poate rezolva decât de judecătorii firești și pe căile ordinare indicate de lege.

Astfel, într'un d.licț electoral elementul delictului

fiind faptul că inculpatul a votat cu știință că n'are cens, iar reclamantul voind a dovedi însăși simulațiunea actelor cu care alegătorul a fost înscris, această simulațiune nu e elementul constitutiv al delictului și deci nu se poate dovedi pe această cale sinceritatea sau nesinceritatea actelor.

Având în vedere că chestiunea pe care Curtea este chemată a o rezolva este aceea de a ști :

1) Dacă partea reclamantă poate dovedi cu martori simulațiunea actelor în virtutea cărora inculpatul a fost înscris în listele electorale; și

2) Dacă această probă o poate face înaintea comisiei juraților;

Considerând că în ceea ce privește modul de probațiune a actelor simulate, față de terțe persoane, e necontestat că această probă o poate face cu martori, de vreme ce ele neocoperând la facerea actului nu a avut posibilitatea de a-și procura acte scrise;

Considerând că în privința chestiunii celei de a doua deși s'ar putea susține că această probă s'ar putea face înaintea instanței judecătorești penale, în baza principiului acela că judecătorul fondului este și judecătorul excepțiunii și că civilul nu suspendă penalul decât în anumite cazuri prevăzute de lege, — principii e acestea nu pot fi adevărate decât în cazul când chestiunea de care depinde existența sau neexistența delictului ar fi un element constitutiv al delictului. În caz contrar, având o acțiune prejudicială, nu se poate rezolva decât de judecătoria fireștii și pe căile ordinare indicate de lege;

Considerând că, în speță nu se poate contesta cum că elementele delictului electoral nu pot fi altele decât că inculpatul a votat și că a votat știind bine că n'are cens Reclamantii, însă, în loc de a stabili lipsa censului, vrea să ajungă la aceasta dovedind altceva, simulațiunea actelor în virtutea cărora s'a înscris delinquentul; or, nu simulațiunea actelor este elementul delictului;

Prin urmare, nefiind vorba de dovedirea elementului constitutiv al delictului, reclamantii nu pot pe această cale să dovedească sinceritatea sau nesinceritatea actelor;

Considerând că dacă, în speță, reclamantii nu pot face azi această dovadă pe cale penală, de aci însă nu rezultă cum că acțiunea lor ar urma să fie respinsă, de vreme ce, în materie penală, procesele nu se pot rezolva decât prin hotărâre fie condamnatorie fie achitatorie, fie de absolvire; în cazul, însă, când această reclamațiune ar fi respinsă, după cum pretinde delinquentul, ar fi de a pune în imposibilitate pe reclamantii a-și administra și aduce probele doveditoare acțiunii sale, lucru care ar fi nelegal și neechitabil;

Pentru aceste motive Curtea, în majoritate, amână procesul fără termen, până ce reclamantii vor dovedi, pe cale principală, simulațiunea actului de vânzare intervenit între delinquent și Matei Costache, etc.

(ss) N. Dumitrescu; G. Marosin.

Grefier (s) Călcăiu.

Osebită părere

Subsemnatul difer de părerea majorității din motivele arătate mai jos :

Delinquentul C. N. Roiu cere a se respinge ca inadmisibilă, pe calea penală înaintea Curței cu jurați, ascultarea martorilor propuși de reclamantii, de oarece ascultarea lor comportă asupra simulațiunii actului intervenit între d-șa și Matei Costache în șnunul alegerii, colegiului I de deputați din Roman, în Februarie 1911, pentru facerea censului cerut de lege la acest colegiu, pe care l' pierduse;

Curtea cu jurați, zice delinquentul, nu poate judeca

dacă actul e simulat sau nu, cum de altfel s'a pronunțat și înalta Curte de cașație și justiție (Bul. II, 340 din 11 Aprilie 1891, pag. 528, că pe calea contestațiunii la înscrierea în listele electorale, nu se poate ataca un act. pe baza căruia s'a făcut înscrierea, ca simulat, și atunci cu atât mai mult nu se poate face acest lucru înaintea unei instanțe penale excepționale, ca Curtea cu juri, și deci consecința ce se impune este respingerea ca inadmisibilă a probei cerută de oarece o astfel de judecată este exclusiv de resortul judecătorului civil;

Înalta Curte de cașație, dar, nu primește a discuta pe calea contestațiunii la înscrierea în listele electorale, dacă actul pe bază căruia s'a făcut înscrierea e simulat sau nu — și cu drept cuvânt aceasta — procedură înscrierile în listele electorale se fac după o procedură specială, cu termene anume determinate în care nu e posibil a se intercala o judecată complicată, ca aceea a simulațiunii unor acte. Rămâne dar, sau să se respingă ca inadmisibilă proba cu martori și deci delictul fără posibilitatea de a fi dovedit, sau reclamantii să părăsească calea îndemănoasă necostisitoare ce le-o dă legiuitorul în materie electorală înaintea Curței cu jurați, și să o ia pe cea civilă, la care, în primul loc, se va da peste greutatea timbrului cotisitor și în al doilea loc peste riscul de a nu fi primit de judecătorul civil să se atîngă de actul inter-venit între două părți străine, neavând interes, și aceasta chiar în cazul fericit, pentru urmărirea delicienților, când reclamantii nu ar fi din aceia cari ar părăsi ori prelungi calea civilă, rămânând astfel o acțiune penală, în care e interesată și societatea, în suspensie chiar 3 ani, de o acțiune civilă;

Iată greutăți — și greutăți serioase — după care delictul are toate șansele de a rămâne nepedepsit.

Rezultatele la cari ajungem ne dovedesc îndeajuns că tema pe care s'a pus delinquentul este o temă imposibilă. Subsemnatul cred că atât producerea, discutarea și judecarea faptelor, din care s'a reiașă simulațiunea actului și deci lipsa de cens înaintea Curței cu jurați, cât și a probei cu martori pentru dovedirea acestor fapte, din care s'a reiașă că actul e simulat, și deci lipsa de cens, — și că știind acestea delinquentul a votat la colegiul I de deputați din Roman, în Februarie 1911, — sunt admisibile;

Credința aceasta este impusă de două principii necontestate: Că judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii și că penalul ține în loc civilul și nu civilul pe penal, afară de cazuri excepționale, anume și expres determinate de lege;

Judecătorul sesizat de judecarea unui fapt penal are nu numai dreptul dar, pentru a se pronunța în deplină cunoștință de cauză și conștiință, are chiar datoria de a aprecia toate împrejurările din care au eșit elementele constitutive al celui fapt, ceea ce atrage, ca o consecință necesară, rezolvirea tuturor chestiunilor în legătură cu faptul principal;

Garanția unei bune și exacte justiții se asigură prin unitate în instrucțiune și prin pronunțarea judecătorului în urma tuturor desbaterilor urmate într'un proces;

Importanța mare ce o are judecata penală pentru cinstea și libertatea cetățenilor, cere imperios ca judecătorul penal să ia cunoștință prin sine însuși și de chestiunile civile ce vin în atingere cu faptul penal; Din aceste nevoi sociale au eșit principiile necontestate și arătate mai sus;

Suspendarea excepțională a penalului de către civil, contra dispozițiunilor art. 8 din pr. pen., este prevăzută expres de art. 299 și 300 c. civil, încolo nici o excepțiune anume determinată de lege decât câteva analogii ale dispozițiilor art. 299 și 300 c. civ. și alte cazuri arătate de jurisprudență, când cu ocazia judecării unui fapt penal, s'ar ridica pe cale de excepție o chestiune civilă, anterioară delictului și care depinde de titluri și chestiuni independente de delict;

Dar, când e vorba însă că actul sau contractul civil este însuși delictul sau unul din elementele lui, cum e în speță. — căci dovada simulației este lipsa de cens — și lipsa de cens cu înscrierea în liste și votarea constituită delictul, pentru care e adus înaintea Curții delictul — în asemenea caz, când dovada simulației actului civil e dovada însuși a elementului delictului, nu numai că principiile cer, dar nici bunăvoința jurisprudenței nu se opune ca afacerea, în întregul ei, să fie reținută, desbătută și judecată de judecătorul penal;

Este o indivizibilitate care se naște între actul civil și faptul încriminat;

Chestia civilă fiind un element al delictului ea devine o chestie de fapt supusă aprecierii judecătorului penal;

Că s'ar acorda prea mare încredere Curței cu juri a judeca simulația actelor civile, ceace nu se acordă prin textele ce au creat această instituție f pt care constituie o primăjdie — după cum zice delictualul — iarăși din două puncte de vedere, trebuie să fie respinsă această teamă: întâi față de principiile expuse mai sus, și în al doilea rând, când legiuitorul acordă încredere juriului de a se desvăli înaintea lui fapte din cari să deducă pe asasinii și criminalii cei mai înzgrozitori, pe cari li așteaptă pedesele cele mai mari, — credem că nu e și poate refuza încrederea de a putea scoate din oarecari fapte, ce s'ar dovedi înaintea lui, că un act e serios sau nu și în caz de dovedirea delictului s'ar atrage o pedepsă ca aceea a unui delict electoral;

Ca dovadă, în afară, ca și în civil, terțiului interesat îi e permis de a ataca și dovedi cu martori ca simulat actul intervenit între două părți, dar chestia civilă ridicată astăzi în penal, devenind un element constitutiv al delictului, este o chestie de fapt, pentru dovedirea căruia proba cu martori este admisibilă, așa că din ambele puncte de vedere dovada cu martori se poate primi;

Pentru aceste motive sunt de părere a se reține în treaga afacere și a se admite să se asculte martorii propuși de reclamantii în scopul arătat mai sus;

Judecător de ședință (s) Vasile Bordeanu

NOTA. — Decizia de mai sus a Curței cu jurați de Putna, fiind atacată cu recurs, Curtea de casație, secția II-a, prin decizia corecțională No. 2995, din 7 Decembrie 911, a casat-o, adoptând argumentele minorității Curței cu jurați, stabilind:

Că alegătorul care a votat, având cunoștința că nu mai are censul în momentul alegerii, se face pasibil de penalitatea prescrisă de art. 119 din legea electorală.

Că, pentru a stabili că o persoană nu avea censul cerut de lege și totuși a votat, cu bună știință că nu avea acest drept, instanțele penale sunt îndreptățite, conform principiului că judecătorul acțiunii este și judecătorul excepțiunii, să ia cunoștință și să rezolve toate chestiunile de drept civil ce vin în atingere cu acest fapt penal și care se raportă la elementele delictului ce sunt chemate a judeca, afară de cazul când legea printr'un text formal ridică instanțelor penale acest drept.

Că, așa dar, este admisibilă proba testimonială cerută pentru a se stabili știința ce avea alegătorul cum că în momentul votării nu mai avea

censul cerut de lege și că actul de vânzare cu care dânsul a cumpărat în mod simulat un imobil era făcut numai în interesul cauzii, unul din elementele delictului.

Ca, săvârșește deci un exces de putere instanța de fond când amână fără termen procesul, până ce pe cale civilă se va stabili simulația actului de vânzare, argumentând că chestiunea simulației este o excepțiune prejudiciabilă, care nu poate fi rezolvată decât de instanțele civile. (Vezi *Curierul Judiciar* No. 7 din 26 Ianuarie 1912, pag. 83).

Chestiunea fiind interesantă și de actualitate, de aceea ne-am permis a publica decizia Curței cu jurați, cum și părerea minorității.

Capitan Dr. GABRIEL DANIELOPOL.
AVOCAT

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FALCIU

Președinția d-lui ALEXANDRU MANDREA Președinte

Audiența dela 2 Octombrie 1912

Eugenia Costache Boldar cu Pompiliu Antonescu

Pact comisoriu — Condițiuni cerute pentru a-și produce efectele

Pactul comisoriu expres, pentru a-și produce efectele sale juridice imediat și neimpedicat, trebuie ca în împlinirea obligațiilor convenite să se desăvârșească potrivit exigențelor riguroase ale actului, adică să nu se întemeze între părți prin îngăduință, moțivități străine celor scrise și sancționate.

Tribunalul

Având în vedere acțiunea în anularea unei donațiuni în rodusă de către Eugenia Costache Boldar prin petiția înregistrată sub No 4754/911 în contra lui Pompiliu Antonescu personal și în calitate de tutor al minorului Romiro Antonescu;

Având în vedere concluziunile amândoror părțile;

Având în vedere faptele următoare:

În anul 1896 se căsătorește defuncta Elena Eugenia Costache Boldar, fiica adoptivă a reclamantei cu Pompiliu Antonescu părătul în instanță. Cu acest preț reclamanta dotează pe fiica sa cu moșia Rădiu din comuna Roșietii, județul Fălciu (contractul de căsătorie autentificat sub No 6 3/1896 de tribunalul Fălciu) Moșia era grevată cu două ipotece: una în sumă de 30000 lei către Prima societate de economie din Iasi și o a doua în sumă de 5000 lei către un oarecare Sigler din Vaslui Prin contractul de căsătorie, înzestrătoarea impune deopotrivă ambilor soți sub sancțiunea imediatei revocări «fără somație și fără judecată», îndatorirea de a-i servi o rentă viageră de 3600 lei anual, plătitori cu anticipare în două porțiuni egale din sease în sease luni din ziua celebrării căsătoriei și până la încetarea sa din viață, și înscrie în favoarea sa, în fondul moșiei, o ipotecă, drept siguranță «pentru plata regulată a rentei»;

Puțin timp după căsătorie soția lui Pompiliu Antonescu încetează din viață Pe urma ei rămânând un fiu, minorul Romiro;

Potrivit îndatoririi ce-i incumba prin contractul de căsătorie, părătul își îndeplinește cu regularitate, dar cu întârzieri tolerante, obligațiunea de a răspunde rentei. Reclamant-a, în ultimul timp, pleacă la Ierusalim Antonescu, care și continua remijlocit depunerile rentei la Societatea de economie — deși, cum contractul nu indica locul plății, ar fi fost îndreptățit să aștepte

cererea la domiciliul său, — în tîrzie cu vre-o patru luni achitarea ratei de 26 Ianuarie 1911;

Reclamanta fără vre-o prealabilă înștiințare, se sizează de întîrziere și prevalîndu-se de amintita clauză din contractul de căsătorie, încearcă să revoace donaținea. Antonescu simte intenția ce animază pe Eugenia Costache Boldur și ofertează suma;

Reclamanta refuză primirea în acest concurs de împrejurări se produce acțiunea ce ne preocupă;

Avînd în vedere că problema juridică ce urmează să se deslege este caracterizarea juridică a actului, natura raporturilor dintre părțile ce au convenit la confecționarea lui spre a se putea analiza drepturile și obligațiunile ce decurg, precum și forma executării lor;

Avînd în vedere că din examinarea contractului de căsătorie rezultă că reclamanta cu însușirea ei de mamă, a înțeles să constituie o liberalitate, o donațiune ficei sale Eugenia Costache Boldur, este evident n'a înțeles însă să se desbrace din chiar momentul donațiunei de unicul ei bun imobiliar; ea imprimă donațiunei o sarcină, anume: plata unei rente viagere cu sancțiunea pactului comisor expres;

Deci, actul juridic încheiat de părți, este o donațiune cu caracter oneros;

Avînd în vedere că pactul comisor expres, pentru a-și produce efectele sale juridice imediat și neimpeditat, trebuie ca îndeplinirea obligațiunilor convenite să se desăvârșească potrivit exigențelor riguroase ale actului Adică să nu se întemeie între părți, prin îngăduință, modalități străine celor scrise și sancționate. Dacă această îngăduință nu înseamnă, de sigur o renunțare tacită la pactul comisor expres, ea înseamnă totuși o nesocotire, pentru un anumit period de timp, pentru a se reda pactului comisor expres deplină putere juridică, e neapărat, e echitabil, spre a evita celui obligat surprinderile și se încunoștințe intenția de a reveni la rigoarea clauzelor contractuale;

Ori, în specie, din acte și expuneri reese că Antonescu plătea ratele cu întîrziere. Fie întîrziere de minimă însemnată, fie o întîrziere mai îndelungată — odată chiar două luni — neîndoios este în fapt că deși Antonescu plătea regulat, nu plătea însă exact la epocile ce pretinde reclamanta că a înțeles să fixeze prin act. Și a fost tolerat. Nu ar fi oare nedreaptă neechitabilă măsura de a se rezilia un contract, etc pe baza pactului comisor expres inserat în act — cîtă vreme părțile, printr-o generoasă înțelegere între ele s'au abătut dela dispozițiunile riguroase ale actului — fără o prealabilă manifestare a intenției de a reveni la respectul lor ?

Considerînd, în altă ordine de principii, că prin efectul morței ficei înzestrata situația părților, raportul juridic dintre ele s'a schimbat. Averea mamei compune, prin succesiune, patrimoniul fiului minor Ramiro, în care se coprinde moșia donată. Și dacă odinioară, adică până la încetarea din viață a ficei sale reclamanta avea de prin contractul de căsătorie un raport juridic personal cu privire la sarcina rentei cu Antonescu, din momentul morței însă acest raport se fuchiază cu minorul, care mostenește averea cu sarcinile ei. Pentru reținerea pactului comisor expres, trebuia reclamanta să-și exprime manifest intenția către tuturul legal al minorului în această a lui calitate, căci numai acele fapte ale tuturului legal, săvîrșite în această a lui calitate, au resfrîngere prin efectul lor în contra minorului;

Considerînd că nu se articulează nici o împrejurare, nici o atitudine a reclamantei, din care să răsară pentru tuturul legal, intenția ei pentru viitor, de a nu mai îngădui vre-o depășire dela modul de plată al rentei, prevăzut în contract; că de asemenea cîtă vreme în contract nu se prescrie un loc pentru plata rentei altul decît acel definit de art. 1104 c. civ., tuturul legal e îndreptățit să aștepte cererea plăței la domiciliu. Că, dacă din motive de condescendență și în măsura în care reclamanta se mulțumea cu felul cum Antonescu plăteea să achite renta; părălul nu aștepta să i se ceară; îndată ce însă dintr'un proces de deferență, se răvinește a se crea o pretențiune tinzînd la anularea donațiunei — cu drept cuvînt și mai ales că administrează un patrimoniu pentru a cărui ființă are în viitor răspundere și morală și materială — părălul se acoperă cu dispozițiunile art. 1104 c. civ. Că poate fi sinceră și pretenția părălului, în orice caz e justificată de a fi la orice epocă a plăței în situație de a cunoaște că reclamanta trăește — întrucît prin încetarea ei din viață încetează și prestarea rentei;

Că, față cu principiile de drept și considerațiunile de fapt expuse tribunalul găsește înă, că numai prin înțelegerea celui mai elementar simț de echitate și dreptate s'ar putea despuia un minor de avutul său, după pretențiunea bunicei sale donatrice, în condițiunile discutate;

Că așa fiind, acțiunea în anulare trebuie respinsă ca neîntemeiată, cum și c'rea reconvențională lipsită de interes;

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte Al. Mandrea, tribunalul respinge etc
(ss) Alex Mandrea. Eug. Petit.

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASATIE S. I

Recurrenta Maria Preot I. Duhoianu prin d-l avocat P. Poni. Intimat Preotul Toma Ișbașoiu prin d-l avocat Niculescu Duwaz.

Proba cu martori. — Admisibilitatea ei spre a se dovedî un delict civil sau un fapt material. — Art. 1198 și 1191 c. civil.

1. Conform art. 1193 al. I c. civil, proba cu martori este admisibilă ori de câte ori obligațiunea s'a născut dintr'un delict sau quasi-delict, precum și atunci când este vorba de a se dovedî un fapt material.

Prin urmare se face o justă aplicare a acestui arti-

col, atunci când instanța de fond admite dovada cu martori spre a se stabili un delict civil, cum și un fapt material, independent de cuantumul sumei cerută ca despăgubiri derivînd din acel delict civil. (Cas. secția I, decizia No. 802 din 13 Noembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței tribunalului Mascal No. 515/910).

Recurrentul Nazaret Torosian prin d-l avocat Netter Comarnescu. Intimatul D. Zosima și alții prin d-nii avocați P. Petrescu și C. Stravolca.

Achiesare. — Respingerea unui apel ca nesuficient timbrat. — Introducerea unui nou apel timbrat în regulă. — Dacă mai este admisibil

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluța * prezentînd o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numărul viitoare.

recursul contra primei decizii. — Art. 317 pr. civilă.

2. Conform principiului înseris în art. 317 proc. civ. care se aplică și în materie de recurs, partea care a dat mulțumire înserisă pe o hotărâre, sau a executat-o de bună voe, nu mai are dreptul de a o ataca cu recurs

Astfel, dacă o parte a făcut un al doilea apel timbrat care a fost judecat în fond, ea a executat de bună voe prima decizie care îi respinse apelul ca nesuficient timbrat și deci recursul făcut contra primei decizii, este neadmisibil. (Cas. s. I decizia No. 809 din 16 Noem. 912, prin care se declară neadmisibil recursul făcut contra deciziei C. Apel Galați s. II No. 96/94).

Recurentul Nae N. Iosif prin d-nii avocați Netter Comarnescu și P. P. Poni.

Intimata Ecaterina T. Marcu prin d-l avocat Tamara.

Pământ rural. — Certificatele autorităților comunale. — Dacă ele pot face credință decât în privința constatărilor făcute pe baza tabeli de împroprietărire.

3. Certificatele autorității comunale în acțiunile în revendicare exercitate de foști clăcași împroprietăriți pentru uzurpările ce sufer între dânșii, nu pot face credință de cât în ce privește constatările făcute pe baza tabeli de împroprietărire, iar nu și cu privire la posesiunea urmată asupra unor asemenea pământuri și la identitatea lor mai ales când aceste constatări nu sunt sprijinite pe nici o dovadă legală. (Cas. s. I decizia No. 819 din 20 Noembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Trib. Muscel No. 422/911).

CASAȚIE S. II

Recurentă Elena Băleanu prin d-l avocat R. Rosetti.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Divorț. — Injurii grave. — Cerere de expertiză medicală, că soțul reclamant suferă de neurastenie. — Respingerea ei ca inutilă. — Constatarea injuriilor grave. — Admiterea divorțului.

1. Într'un proces de divorț intentat de bărbat contra soției sale pentru injurii grave, instanța de fond poate respinge ca inutilă în cauză cererea soției de a se numi o comisiune medicală spre a se dovedi că soțul e bolnav de neurastenie, că suferă de mania persecuției și că aceasta ar fi singura cauză care l'a făcut să ceară divorțul, când se constată că soția i-a adresat cuvinte insultătoare care constituie injurii grave și autoriză desfacerea căsătoriei, de oare ce chiar dacă s'ar presupune dovedit faptul că soțul suferă de neurastenie, totuși soția trebuia să menajeze pe soț, știindu-l bolnav, iar nu să-l insulte. (Cas. II, decizia civilă No. 322 din 22 Octombrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de apel s. II No. 25/911).

Recurentă Administrația Casci Bisericeii prin d-l avocat Leonida Minculescu.

Intimatul N. Dumitrescu ș. a. prin d-l avocat V. T. Cancicov.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Pământ dat bisericilor sătești conform legii

din 1864. — Inalienabilitatea lor. — Sumă rezultată din exproprierea unui asemenea teren. — Neadmisibilitatea urmăririi ei. — Art. 14 l. p. regularea proprietății rurale din 1864.

2. Din cuprinderea art. 14 din legea pentru regularea proprietății rurale din 1864 reiese că pământurile date bisericilor sătești pentru întreținerea lor și a clerului sunt considerate tot ca pământuri date sătenilor și deci sunt inalienabile și imprescriptibile. Prin urmare, nu se pot urmări nici sumele de bani rezultate din exproprierea unor asemenea terenuri. (Cas. II, decizia civilă No. 235 din 29 Octombrie 1912, prin care s'a casat sentința Trib. Vâlcea s. I. No. 144/912).

Recurentul C. Dinescu, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Ultraj. — Hotărâre condemnatorie. — Arătarea expresiunilor întrebuințate.

3. Dacă instanța de fond condamnând pentru delictul de ultrajug, se rapoartă prin hotărârea sa la anumite depozițiuni de martori iar în acele depozițiuni se găsesc arătate expresiunile întrebuințate de inculpat și cari pentru instanța de fond constituiesc ultrajugul, nu mai era nevoie să se reproducă din nou în sentință acele expresiuni. (Cas. II decizia penală No. 2273 din 21 Septembrie 1912 prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Brăila s. I No. 386/912).

Cererea făcută de judele Ocol. Babadag de a se regula competența în cauza lui M. V. Bărcă ș. a.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Insultă. — Deosebire de calomnie. — Art. 299 al. I C. pen.

4. Faptul de a spune cuiva că este hoț și că a furat pădurea statului, fără a i se imputa vre-o faptă determinată, constituie o simplă insultă, prevăzută și pedepsită de art. 299 al. I C. penal, de competența judecăt. de pace de a fi judecată, iar nu delictul de calomnie. (Cas. II decizia penală 2297 din 24 Septembrie 1912 prin care s'a regulat competența trimitând afacerea la judele ocol Babadag).

Recurentul Valerian Ștefănescu, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Hotărâre condemnatorie dată în lipsa inculpatului. — Comunicarea ei în copie, iar nu în extract. — Art. 183 pr. pen.

5. Dacă instanța de fond constată din procesul verbal incheiat de comisarul de poliție, că sentința dată în lipsa inculpatului i-a fost comunicată în copie, cum cere art. 183 proc. penală, iar nu în extract, cu drept cuvânt consideră acea sentință ca rămasă definitivă și în consecință respinge contestația la executarea mandatului de arestare. (Cas. II, decizia penală No. 2391 din 1 Octombrie 912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de apel Iași, s. II, No. 427/912).

Recurentul M. Palencu, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Adulter. — Acțiune publică. — Stingerea ei prin

renunțarea soțului inocent. — Reconciliare între soți. — Renunțare tacită. — Chestie de fapt. — Art. 270 C. pen.

6. Soțul inocent poate oricând, în timpul procesului de adulter, cere stingerea acțiunii publice, și această renunțare poate fi nu numai formal exprimată, dar și tacită, când se stabilește, din fapte și împrejurări, că o reconciliere a avut loc între soți. (Cas. II, decizia penală 2584 din 15 Octombrie 912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curței de apel Iași, secția I, No. 307/912).

Recurentul N. M. Bulea, lipsă.

Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Hotărâre. — Formalitatea citirei ei în ședință publică. — Neconstatarea ei prin minută nu atrage casarea, dacă s'a constatat prin sentință. — Art. 118 pr. civ.

Daune. — Accident de mașină întâmplat unui minor întrebuințat la punerea ei în mișcare. — Culpă stăpânului mașinei. — Responsabilitatea lui.

7. a) Deși minuta încheiată de g. efier în care se cuprinde dispozitivul sentinței nu constată că este dată și citită în ședință publică, însă intrucât în sentința care cuprinde motivele și dispozitivul ei se menționează că hotărârea s'a dat și pronunțat în ședință publică în cutare zi, formalitatea prescrisă de art. 118 din procedura civilă este îndeplinită

b) Este pasibil de daune, pentru accidentul de mașină întâmplat unui minor, stăpânul care, trecând unui altuia o mașină de treerat ce avea cu chirie, a întrebuințat la învârtitul mânerului mașinei pe acel minor angajat în serviciul său și care din cauza nepriceperii sale și a lipsei unui inveliș protector al roții, a suferit accidentul. (Cas. II, decizia penală No. 2627 din 17 Octombrie 912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Argeș No. 2312/912).

CASAȚIE S. III

Recurentul Iosef Gheller prin d-l avocat P. Sadoveanu.

Intimatul Simion Aram prin d-nii avocați Holoneș și N. Durma.

* Cambii. — Acțiune în restituirea lor. — Lipsă de cauză. — Dovedire. — Martori și prezumțiuni. — Admisibilitate.

1. Intr-o acțiune pentru restituirea unor cambii, ce fuseseră date ca garanție pentru niște sume avansate, pentru construirea unor magazii, este admisibilă proba cu martori și prin prezumțiuni, spre a se stabili că acele polițe se dețin fără cauză, prin faptul că persoana care le primise ca garanție s'a folosit de acele magazii timp de 5 ani ea chiriăș în contul sumelor avansate și garantate prin cambiiile a căror restituire se cere. (Cas. III, decizia No. 446 din 2 Noiembrie 1912, prin care s'a respins recursul contra sentinței Trib. Botoșani No. 25/912).

Recurent Ministerul de finanțe prin d-l avocat C. Marinescu. Intimatul Haim Weisbuch prin d-l avocat Filip Chefner.

Licențe. — Contravenție. — Proces-verbal. — Amendă. — Apel la tribunal. — Dacă tribunalul poate micșora amendă. — Soluție negativă. — Art. 38 l. băut. spirtoase.

2. După art. 38 din legea băuturilor spirtoase, aplicabilă și în materie de contravenție la legea licențelor, tribunalele sesizate ca instanțe de apel nu pot să micșoreze amenzile aplicate de Ministerul de Finanțe, când ele sunt întemeiate pe dispozițiile legii și pe câtă vreme procesul-verbal nu se poate nimici sau anula de către contravenient prin facerea unei dovezii contrarii de cele stabilite prin el sau prin dovedirea neîndeplinirii formelor legale. (Cas. III decizia No. 463 din 9 Noiembrie 1912, prin care s'a casat sentința Trib. Bacău secția II 112 912).

Recurent Ministerul de finanțe prin d-l avocat C. Marinescu. Intimatul Ema Ventura ș. a. prin d-l avocat Puricescu.

Taxe succesoriale. — Moșie. — Stabilirea taxei asupra întregii întinderi, iar nu numai asupra acelei producătoare de venit, cum e în roluri pentru fonciar. — Pădure. — Evaluarea atât a solului cât și a materialului lemnos. — Valoarea imobilelor nu poate fi inferioară acelei din roluri. — Cheltuieli de înmormântare. — Limite peste care ele nu pot trece. — Art. 48, 64 lit. f și 65 l. timbrului.

3. a) Rolurile necuprinzând de cât pământul producător de venit, nu însă și pe cel neproducător, care nu se calculează la fonciar, dar care se calculează în valoarea succesiunii, tribunalul trebuie să ție seama de întreaga întindere a moșiei când stabilește taxele succesoriale, iar nu numai de aceea prevăzută în roluri.

b) Din modul cum e redactat art. 48 din legea timbrului, rezultă că orice avere transmisă prin succesiune se taxează după valoarea sa intrinsecă, independent dacă este sau nu producătoare de venit. Prin urmare, tribunalul săvârșește un exces de putere, când evaluează valoarea unei păduri numai după materialul lemnos, înlăturând fără a motiva evaluarea socotită de fisc după valoarea reală a pădurei, adică a solului și a materialului lemnos.

c) Valoarea imobilelor succesoriale neputând fi, după art. 64 lit. f. din legea timbrului, inferioară venitului din roluri înmulțit cu 20, tribunalul violează această dispoziție a legii timbrului când, bazându-se pe o expertiză, înlătură evaluarea fiscalului făcută conform cu rolurile.

d) Legea timbrului, prin aliniatul ultim de sub art. 65, nepermițând a se scade ca cheltuieli de înmormântare de cât maximum 10.000 lei, ori câți moștenitori ar fi, tribunalul violează această dispoziție când acordă ca cheltuieli de înmormântare suma de 40.000 lei, sub cuvânt că ar putea acorda câte 10.000 lei pentru fiecare moștenitor. (Cas. III decizia No. 474 din 16 Noem. 1912, prin care s'a casat sent. Trib. Botoșani No. 542/911).